TARTU JOOGIVEE-OLUD.

Prof. dr. med. A. Rammul.

Tervishoiuliselt rahuldav asula peab vastama kolmele põhinõudele, tal peab olema:

1) veevärk hää ning küllaldase hulga veega;

2) kanalisatsioon, mis kõik reoveed-väljaheitmed, solgi, muud mustad veed inimese ja ta elumaja ümbrusest ja asulast eemaldab ning kahjutuks teeb;

3) hääd, — tolmu ja müra mitte tekitavad, siledad, — ka rist-uulide kohal, kus sõidukeid lõhkuvate veerennide asemel peavad olema uulialused torud, — veekindlad, sademete vett kergesti ärajuhtivad teed.

Neid põhinõudeid täidetakse harilikult juba uue asula või vana asula uute jagude planeerimisel, millal kergem läbi viia on vajalisi mulla- ja teisi töid ja anda liiklemisteile soodsat suunda.

Veevärgil peab küllaldaselt, s. o. keskmiselt 100 liitrit vett päevas iga elaniku kohta anda olema. Veeallika otsimisel ja veevärgi torustiku ja muude seadiste ehitamisel tuleb arvestada mitte ainult käesoleva aja elanike arvu, vaid ka edaspidise elanike arvu juurdekasvu. Vesi peab füüsikaliste, keemiliste ja mikrobioloogiliste omaduste suhtes vastama tervishoiulisile nõudeile, s. o. peab olema selge, värvitu, lõhnatu, värske ning hää maitsega, ei tohi sisaldada liiga palju ega ka liiga vähe lubatud ja soovitud aineid lahustatud olekus, samuti mingisuguseid kahjulikke aineid, mürke ega kahjulikke batsille (näit. kõhusoetõve, verise kõhutõve, koolera), parasiite või parasiitide idusid jm.

Kanalisatsioon peab eemaldama kõik reoveed, ilma et ta oma teel kedagi tülitaks oma lõhnaga. Reoveed peab kahjutuks tehtama, puhastatama, et nad sisselaske kohta, näit. jõge, järve, ei rikuks koostiselt ja ei muudaks seda inimestele ega kaladele kahjulikuks.

Pääle eeltoodud nõuete on maksvad asulate kohta veel paljud teised, millede põhimõte ja eesmärk on: eemaldada inimhulkade kuhjumisest võrdlemisi väikesel maa-alal tekkivaid pahesid ja võimaldada, et asula oleks kõigiti hää ja mugav, tervishoiulisi, tehnilisi, iluduse või maitsekuse ja teisi nõudeid rahuldav asukoht. Näiteks peavad asulal — nagu igal organismil — olema ka hääd „kopsud", s. t. küllaldaselt ja igas linnaosas puiestikke, parke, rohelisi murusid, ka mängu- ja spordiväljakuid jm.

Piirdume siin vaid joogiveeolude ja nendega lähemas ühenduses olevate asjaolude käsitlemisega.

Tartu I, lk. 326